

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทย จากเดิมที่เคยเป็นประเทศเกษตรกรรมไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ที่ต้องพึ่งพาการผลิตในภาคอุตสาหกรรมการค้าและบริการมากขึ้น มีผลให้โครงสร้างการตลาดแรงงานของประเทศเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก แรงงานในภาคเกษตรมีแนวโน้มลดลง ขณะที่แรงงานในภาคอุตสาหกรรม การค้า และบริการอื่นๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานในระบบลูกจ้างเอกชนซึ่งมีแหล่งรายได้หลัก คือ ค่าจ้างที่ได้รับจากการทำงาน โดยส่วนมากจะมีจำนวนที่พอเพียงสำหรับการดำรงชีพเท่านั้น โอกาสที่จะเหลือเก็บออมมีค่อนข้างน้อย

จากวิกฤตทางเศรษฐกิจ เมื่อปี 2540 ปัญหการว่างงานทวีความรุนแรงขึ้นมาก สังคมไทยต้องเผชิญกับสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ มีการเลิกจ้างคนงานเป็นจำนวนมาก การถดถอยและการหดตัวของเศรษฐกิจที่รุนแรงในครั้งนั้น ผลกระทบที่เป็นรูปธรรมที่มีผลต่อประชาชนโดยตรง คือ ภาวะการว่างงานเป็นเวลานานเพราะถูกเลิกจ้างโดยไม่ได้ค่าชดเชย ทางออกในการแก้ปัญหาของประเทศที่พัฒนาแล้วจะใช้ระบบประกันสังคมเป็นกลไกในการกระจายรายได้ เพื่อให้ผู้ใช้แรงงานมีหลักประกันขั้นต้นที่สามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรีเพราะผู้ที่ให้แรงงานคือ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการสร้างผลผลิตและพัฒนาเศรษฐกิจให้เจริญก้าวหน้า (สมยศ พุกญาเกษมสุข, 2542: 6) โดยหลักการสากลแล้ว การประกันสังคม กรณีว่างงานจะเป็นการให้ความช่วยเหลือผู้ว่างงานเฉพาะกลุ่มสมาชิกลูกจ้างที่อยู่ในโครงการประกันสังคม กรณีว่างงาน ซึ่งได้ร่วมจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนที่จะนำไปใช้ในการบริหารจัดการและจ่ายประโยชน์ทดแทน กรณีว่างงานกลับคืนให้แก่สมาชิก โดยทั่วไปแล้วการประกันสังคม กรณีว่างงาน ส่วนใหญ่มักจะดำเนินการในประเทศอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เนื่องจากประชาชนอาจเปลี่ยนสภาพเป็นผู้ว่างงานในขณะใดขณะหนึ่งได้จำนวนมาก (พันธ์เทพ เปาริก, 2546: 1) แต่สำหรับประเทศไทยนั้น ผลจากการถูกเลิกจ้างของลูกจ้างสถานประกอบการต่างๆ ลูกจ้างจำนวนหนึ่งต้องกลายเป็นผู้ว่างงานได้เกิดกระแสการเรียกร้องของผู้ใช้แรงงานจำนวนมากให้รัฐบาลบังคับใช้พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 ในกรณีว่างงานโดยเร็ว ทั้งนี้ได้ตั้งความหวังว่าโครงการประกันสังคม กรณีว่างงานซึ่งเป็นหนึ่งในโครงการที่ต้องดำเนินการภายใต้กฎหมายประกันสังคม เพื่อช่วยลดปัญหาสังคมอันเกิดจากการขาดรายได้ เพราะการว่างงานนั้นเกิดขึ้นได้ทั้งในปัจจุบัน และในอนาคต จึงทำให้เกิด

การเรียกร้องจากกลุ่มผู้ให้แรงงานให้รัฐบาลเร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อเป็นการบรรเทาและป้องกันปัญหาที่จะเกิดกับลูกจ้างเมื่อมีความผันผวนทางเศรษฐกิจเกิดขึ้น

ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 86 ซึ่งบังคับใช้ ในขณะนั้น ได้กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมให้ประชากรวัยทำงานมีงานทำ คุ้มครองแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานเด็ก และแรงงานหญิง จัดระบบแรงงานสัมพันธ์ การประกันสังคม รวมทั้ง ค่าตอบแทนแรงงานให้เป็นธรรม แนวคิดการประกันสังคม กรณีว่างงาน จึงถูกนำเสนอขึ้นใน พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 และได้รับการกล่าวถึงมากขึ้นจากกลุ่มลูกจ้าง หลังจาก การเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในช่วงปี พ.ศ.2540 ซึ่งเป็นช่วงที่ลูกจ้างจำนวนมากถูกให้ออกจากงาน โดยได้ผลักดันให้รัฐบาลบังคับใช้กฎหมายประกันสังคม กรณีว่างงาน ซึ่งเป็นการบังคับใช้ ประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 ภายใต้พระราชบัญญัติ ดังกล่าว มาตรา 54 กำหนดว่าผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุนประกันสังคม 7 กรณี คือ กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ เสียชีวิต สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และกรณีว่างงาน ซึ่งมาตรา 104 ของกฎหมายฉบับเดียวกัน ได้กำหนดระยะเวลา การดำเนินการจัดเก็บเงินสมทบใน 6 กรณีแรกไว้อย่างชัดเจน โดยได้ดำเนินการแล้ว ขณะที่กรณี ว่างงานหากจะเริ่มดำเนินการเมื่อใดให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา (สำนักงานโครงการประกัน การมีงานทำ, 2547: 1) ในที่สุดผลการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2546 ได้อนุมัติ พระราชกฤษฎีกาประกันสังคม กรณีว่างงาน พ.ศ.2546 และให้เริ่มมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มกราคม 2547 (ประวิทย์ พัดลม, 2546: 135) และผู้ประกันตนจะมีสิทธิรับประโยชน์ทดแทน ในกรณีว่างงานตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2547 เป็นต้นไป โดยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินสมทบกรณี ว่างงานจัดเก็บจากผู้ประกันตนและนายจ้าง ร้อยละ 0.5 จากรัฐบาลร้อยละ 0.25 ของการจ้างงาน โดยมีเงื่อนไขด้านสาเหตุการออกจากงาน ผู้ประกันตนจะต้องเป็นผู้ถูกเลิกจ้างและลาออกหรือ สิ้นสุดสัญญาจ้าง

นอกจากนี้เงื่อนไขการเกิดสิทธิของผู้ประกันตน นอกจากจะต้องจ่ายเงินสมทบกรณี ว่างงานมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 6 เดือน ภายในระยะเวลา 15 เดือนก่อนการว่างงานแล้วจึงมีสิทธิรับเงิน ทดแทนในระหว่างการว่างงานเมื่อได้ปฏิบัติ ดังนี้ (สำนักงานประกันสังคม, 2547)

1. ขึ้นทะเบียนหางานที่สำนักงานจัดหางานของรัฐ
2. มีความสามารถในการทำงานและพร้อมที่จะทำงานที่เหมาะสมตามที่จัดให้
3. ไม่ปฏิเสธการฝึกงาน
4. รายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่สำนักงานจัดหางานของรัฐอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง
5. ไม่ถูกเลิกจ้างเนื่องจากกรณี

- ทุจริตต่อหน้าที่
- กระทำผิดอาญาโดยเจตนาแก่นายจ้าง
- จงใจทำให้นายจ้างได้รับความเสียหาย
- ผ่าฝืนข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการทำงานหรือคำสั่งอันชอบด้วยกฎหมายในกรณีร้ายแรง
- ละทิ้งหน้าที่เป็นเวลา 7 วันทำงานติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันควร
- ประมาทเลินเล่อ เป็นเหตุให้นายจ้างได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง
- ได้รับความจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดโดยประมาทหรือทำผิดลหุโทษ

6. มิใช่ผู้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ

7. มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนตั้งแต่วันที่ 8 นับตั้งแต่วันว่างงานจากการทำงานกับนายจ้างรายสุดท้าย เว้นแต่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนหางานภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันว่างงานมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนนับตั้งแต่วันที่ขึ้นทะเบียน

อย่างไรก็ตาม ผู้ประกันตนที่ว่างงานจะได้รับความช่วยเหลือ โดยได้รับการบริการจัดหางานและการฝึกอบรมฝีมือแรงงานรวมถึงเงินทดแทนในระหว่างการว่างงาน ในกรณีถูกเลิกจ้างจะได้รับเงินทดแทนในระหว่างการว่างงานร้อยละ 50 ของค่าจ้าง ครั้งละไม่เกิน 180 วัน สำหรับการลาออกหรือสิ้นสุดสัญญาจ้างที่มีกำหนดระยะเวลาการจ้างไว้แน่นอน จะได้รับเงินทดแทนระหว่างการว่างงานร้อยละ 30 ของค่าจ้าง ครั้งละไม่เกิน 90 วัน อย่างไรก็ตามในกรณียื่นคำร้องขอรับประโยชน์ทดแทน เพราะเหตุถูกเลิกจ้างและลาออกเกิน 1 ครั้ง ภายใน 1 ปีปฏิทิน ให้มีสิทธิได้รับเงินทดแทนในระหว่างการว่างงานทุกครั้งรวมกันไม่เกิน 180 วัน สำหรับการยื่นคำขอเพราะเหตุลาออกเกินกว่า 1 ครั้ง ภายใน 1 ปี ปฏิทิน ให้ได้รับเงินทดแทนทุกครั้งรวมกันไม่เกิน 90 วัน

นอกจากนั้นองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ได้นิยามการประกันสังคม กรณีว่างงานว่าเป็นระบบให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ทำงานที่ว่างงานโดยมิได้สมัครใจ เป็นผลทำให้สูญเสียรายได้ จะได้รับความช่วยเหลือในระยะเวลาที่กำหนด โดยมีเงื่อนไขว่าผู้ได้รับความช่วยเหลือยังคงว่างงานจริง และมีความพร้อมที่จะทำงาน (ชิดชม สฤษฏีราชโยธิน, 2545: 37) อย่างไรก็ตามเหตุผลทางทฤษฎีและประสบการณ์ในต่างประเทศที่มีโครงการประกันสังคม กรณีว่างงาน เชื่อว่าการมีโครงการประกันสังคม กรณีว่างงาน จะมีผลต่อการจ้างงานอย่างแน่นอน ซึ่งอาจทำให้ข้อมูลเบื้องต้นที่ใช้ในการคำนวณกำหนดรูปแบบการประกันการว่างงานเปลี่ยนแปลงไป และอาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงของกองทุนในระยะยาวได้ (มัทนา พนานิรามัย, 2547: 1) ขณะที่เงื่อนไข

สาเหตุการออกจากงานของประเทศไทย ผู้ประกันตนจะได้รับประโยชน์ทดแทนจะต้องเป็นผู้ถูกเลิกจ้าง และลาออก หรือสิ้นสุดการจ้าง ซึ่งเงื่อนไขสาเหตุการออกจากงานดังกล่าวไม่สอดคล้องกับการนิยามการประกันการว่างงานขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ แต่กระนั้นก็ตาม ผลการให้บริการจัดหางานแก่ผู้ประกันตนกรณีว่างงาน ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2547 - มีนาคม 2548 ได้มีผู้ประกันตนมาขึ้นทะเบียนจำนวนทั้งสิ้น 70,331 คน ในจำนวนนี้เป็นผู้มีสิทธิรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานประมาณ 34,406 คน ขณะเดียวกันในระดับภาคเหนือมีผู้มาใช้บริการทั้งสิ้น 3,676 คน โดยที่จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีผู้ประกันตนที่ว่างงานมาใช้บริการมากที่สุดถึง 779 คน (สำนักงานจัดหางานจังหวัดลำพูน, 2548) ขณะเดียวกันผลการดำเนินงานให้บริการแก่ผู้ประกันตนกรณีว่างงาน พบว่า จำนวนผู้ประกันตนที่มาขึ้นทะเบียนว่างงาน แยกตามสาเหตุการออกจากงาน ในช่วงเดือนกรกฎาคม 2547 - มีนาคม 2548 พบว่า ถูกเลิกจ้าง 23,746 คน และลาออกจากงาน 46,585 คน ขณะที่ในเดือนมกราคม 2548 สำนักงานประกันสังคมได้จ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานให้ผู้ประกันตนทั่วประเทศ 15,510 ราย โดยจ่ายเงินทดแทนการขาดรายได้ผ่านธนาคารให้แก่ผู้ประกันตนที่มีสิทธิเป็นเงินทั้งสิ้น 44,532,144.75 บาท (ไทยโพสต์, 24 กุมภาพันธ์ 2548: 24) แต่มีเพียงร้อยละ 25 เท่านั้นที่มีสิทธิรับประโยชน์ทดแทน ทั้งนี้ในจำนวนนี้มีเพียงร้อยละ 32 เท่านั้นที่ว่างงานโดยไม่สมัครใจ และมีเพียงร้อยละ 8 ของผู้ว่างงานที่สามารถกลับเข้าทำงานโดยผ่านระบบการจัดหางานของกรมการจัดหางาน ทั้งนี้ปัจจุบันสำนักงานประกันสังคมได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 เพื่อให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงเนื่องจากกฎหมายฉบับเดิมมีการบังคับใช้มานาน โดยสาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้คงให้สิทธิประโยชน์กับนายจ้างและลูกจ้างผู้ประกันตนเป็นส่วนใหญ่ แต่มีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขประกันสังคมกรณีว่างงานให้แคบลง โดยจะจ่ายเงินชดเชยให้กับผู้ว่างงานที่ลาออกโดยสมัครใจเป็นกรณีไป (มติชนรายวัน, 14 กุมภาพันธ์ 2548: 24)

จากสาเหตุดังกล่าวจึงเป็นมูลเหตุจูงใจในการศึกษา เนื่องจากการประกันสังคม กรณีว่างงานได้มีการบังคับใช้มาช่วงระยะเวลาหนึ่ง จากข้างต้นพบว่ามีผู้ประกันตนมาใช้บริการอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับสำนักงานประกันสังคมได้จ่ายประโยชน์ทดแทนให้แก่ผู้ประกันตนที่ได้ปฏิบัติตามขั้นตอนในการขอรับเงินทดแทนในกรณีว่างงาน ซึ่งได้มีการจ่ายเงินทดแทนเป็นจำนวนมาก โดยผู้ประกันตนที่ออกจากงานส่วนใหญ่พบว่าจะออกจากงานโดยสมัครใจ ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้จึงต้องการศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้ประกันสังคม กรณีว่างงานว่ามีผลกระทบต่อผู้ประกันตน นายจ้าง และผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างไรบ้าง อีกทั้งต้องการสำรวจถึงความคิดเห็นของผู้ประกันตน นายจ้าง และเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้อง ในส่วนที่เกี่ยวกับเงื่อนไข

และวิธีปฏิบัติตามกฎหมายประกันสังคม กรณีประกันสังคม กรณีว่างงานของไทย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา และปรับปรุงการประกันสังคมกรณีว่างงานให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับบริบททางแรงงานของสังคมไทย ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ประกันตน นายจ้าง ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากการดำเนิน โครงการประกันสังคม กรณีว่างงานต่อผู้ประกันตน นายจ้าง และเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของ นายจ้าง ผู้ประกันตน และเจ้าหน้าที่รัฐ ต่อเงื่อนไข และการดำเนินงานตามโครงการประกันสังคม กรณีว่างงานในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อวิเคราะห์ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดจากการดำเนินการเกี่ยวกับการประกันการว่างงานที่นายจ้าง ผู้ประกันตน และเจ้าหน้าที่รัฐ ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับ

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1. การนำระบบประกันสังคม กรณีว่างงานมาใช้ ส่งผลทั้งด้านบวก และด้านลบต่อผู้ประกันตน ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
  - ผลด้านบวก ได้แก่ การมีหลักประกันในการดำรงชีพในระหว่างการว่างงาน การมีมาตรฐานการดำรงชีพ ไม่ตกต่ำลงถึงขั้นเผชิญปัญหาวิกฤต สร้างโอกาสการหางานใหม่เร็วขึ้น สามารถรักษา และยกระดับฝีมือแรงงานไว้ได้
  - ผลด้านลบ ได้แก่ พฤติกรรมในการทำงาน คือ มีความอดทนในการทำงานน้อยลง ลาออกจากงานโดยสมัครใจมากขึ้น เกิดการฉ้อฉล หาช่องทางต่างๆในการรับประโยชน์ทดแทน และต้องมีรายจ่ายในส่วนของเงินสมทบประกันสังคมมากขึ้น
2. นายจ้าง ได้รับผลกระทบในด้านลบ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเงินสมทบประกันสังคมมากขึ้น ไม่สูญเสียแรงงานฝีมือไปจากตลาดแรงงาน ลูกจ้างออกจากงานบ่อยขึ้น
3. นายจ้างหรือเจ้าของในประเภทกิจการ และขนาดกิจการที่ต่างกัน จะได้รับผลกระทบจากการประกันสังคม กรณีว่างงานแตกต่างกัน

4. เจ้าหน้าที่รัฐ ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงานประกันสังคมจังหวัดเชียงใหม่ เจ้าหน้าที่สำนักงานจัดหางานจังหวัดเชียงใหม่ และเจ้าหน้าที่ของศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดเชียงใหม่ ยังขาดความพร้อมในการดำเนินงาน ขาดการประสานงาน และไม่มีการเชื่อมโยงด้านข้อมูล

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงความคิดเห็นของ นายจ้าง ผู้ประกันตน และเจ้าหน้าที่รัฐต่อการประกันสังคม กรณีว่างงาน เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับนำเสนอเป็นแนวทางในการพัฒนาการประกันสังคม กรณีว่างงาน
2. ทราบถึงปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการลาออกจากการงานของผู้ประกันตน เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการพิจารณาเงื่อนไขการรับประโยชน์ทดแทน กรณีว่างงาน
3. ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับผลของการประกันสังคม กรณีว่างงาน ต่อการลาออกจากการงานของผู้ประกันตน เพื่อนำไปวิเคราะห์เสนอแนวทาง มาตรการ ที่จะทำให้การประกันสังคม กรณีว่างงาน สามารถคุ้มครองผู้ประกันตนได้ครอบคลุมยิ่งขึ้น

1.5 ขอบเขตและแนวทางในการศึกษา

ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการศึกษาคั้งนี้จะทำการศึกษาผลของการประกันการว่างงานต่อนายจ้าง และผู้ประกันตน ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตด้านเวลา

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงระหว่าง เดือนมิถุนายน – สิงหาคม 2549 ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างการดำเนินการตาม โครงการประกันสังคม กรณีว่างงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตด้านการปฏิบัติ

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนายจ้าง และผู้ประกันตน ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้มาติดต่อขอรับบริการจากสำนักงานจัดหางานจังหวัดเชียงใหม่ในช่วงระหว่าง เดือนมิถุนายน – สิงหาคม 2549 รวมถึงเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องของจังหวัดเชียงใหม่ ในส่วนของเจ้าหน้าที่สำนักงานประกันสังคม เจ้าหน้าที่สำนักงานจัดหางาน และเจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน

1.6 นิยามศัพท์ทั่วไป

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรง ตามเจตนารมณ์ของผู้ศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาการประกันสังคม กรณีว่างงาน ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงได้นิยามศัพท์ ตามคำจำกัดความ ดังต่อไปนี้

การประกันสังคม หมายถึง การให้นายจ้างที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 1 - 9 คนขึ้นไป และมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี และไม่เกิน 60 ปี เข้าเป็นผู้ประกันตน โดยยื่นแบบแสดงรายชื่อและค่าจ้างภายใน 30 วัน นับแต่วันที่มิใช่ลูกจ้างตั้งแต่ 1 คน

การประกันสังคม กรณีว่างงาน หมายถึง การที่ผู้ประกันตนเคยทำงานกับนายจ้างที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานประกันสังคมแล้วต่อมาไม่มีงานทำ ในขณะที่บุคคลนั้นๆยังคงมีความสามารถในการทำงาน และมีความเต็มใจที่จะทำงาน ผู้ประกันตนก็จะได้รับสิทธิประโยชน์ กรณีว่างงานจากกองทุนประกันสังคม ได้แก่ ประโยชน์ทดแทนที่เป็นตัวเงิน และการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพ

ผลกระทบ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการเข้าระบบ การประกันสังคม กรณีว่างงาน ทั้งในด้านบวกและด้านลบ

ผู้ประกันตน หมายถึง ลูกจ้างที่ทำงานกับนายจ้างในข่ายบังคับ ของกฎหมายประกันสังคม โดยขึ้นทะเบียนตามระบบงานกองทุนประกันสังคมในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

เจ้าหน้าที่รัฐ หมายถึง เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการดำเนิน การประกันสังคม กรณีว่างงาน ทั้งในระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานประกันสังคม เจ้าหน้าที่ของกรมการจัดหางาน เจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

นายจ้าง หมายถึง ผู้ซึ่งรับลูกจ้างเข้าทำงาน โดยจ่ายค่าจ้าง และให้หมายรวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานแทนนายจ้าง ในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคลให้หมายรวมถึงผู้มีอำนาจกระทำแทนนิติบุคคล และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลให้ทำการแทนด้วย

ผู้ว่างงาน หมายถึง การที่ผู้ประกันตน หรือลูกจ้างที่ได้มาขึ้นทะเบียนกับสำนักงานประกันสังคมแล้ว ต้องกลายมาเป็นคนที่ไม่มีงานทำ และต้องสูญเสียรายได้ หรือสูญเสียค่าจ้างที่เคยได้รับอยู่

ความมั่นคงในการทำงาน หมายถึง หลักประกันที่ผู้ประกันตนหรือลูกจ้าง มีความรู้สึกต่อองค์กร トラบเท่าที่ผู้ประกันตนยังปฏิบัติงานอยู่ในองค์กร และสามารถยึดเป็นอาชีพของตน อันจะนำมาซึ่งความพึงพอใจในการทำงาน รายได้ และสวัสดิการต่างๆ

เงินสมทบ หมายถึง เงินที่เก็บจากผู้ประกันตน นายจ้าง และรัฐบาล

ประโยชน์ทดแทน หมายถึง ประโยชน์ทดแทนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม

พ.ศ.2533 มาตรา 54 ดังต่อไปนี้

1. ประโยชน์ทดแทนในกรณีเจ็บป่วย
2. ประโยชน์ทดแทนในกรณีคลอดบุตร
3. ประโยชน์ทดแทนในกรณีทุพพลภาพ
4. ประโยชน์ทดแทนในกรณีตาย
5. ประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตร
6. ประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ
7. ประโยชน์ทดแทนในกรณีเกิดอุบัติเหตุ และ โรคอันเกิดจากการทำงาน
8. ประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงาน

กองทุนประกันสังคม หมายถึง กองทุนที่จัดตั้งขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานประกันสังคม เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายให้ผู้ประกันตนได้รับประโยชน์ทดแทนที่ได้บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 และแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2537

สิทธิประโยชน์กรณีว่างงาน หมายถึง ประโยชน์ทดแทนที่ผู้ประกันตนได้รับตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้แก่ ประโยชน์ทดแทนที่เป็นตัวเงิน และการฝึกอบรม พัฒนาวิชาชีพ

ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้ประกันสังคมกรณีว่างงาน หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้ประกันสังคมกรณีว่างงานที่เป็นปัญหา ทำให้การดำเนินงานไม่ก่อให้เกิดความราบรื่น

ประเภทกิจการ หมายถึง การรวมกลุ่มของกิจการที่มีลักษณะงานที่เหมือนกันไว้ด้วยกัน ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้แยกเป็น

1. การผลิต หมายถึง ลักษณะงานที่เน้นการผลิต เช่น การผลิตอาหาร การผลิตเคมีภัณฑ์ การผลิตน้ำตาล ฯลฯ
2. การบริการ หมายถึง ลักษณะของกิจการที่เน้นการให้บริการที่อำนวยความสะดวก เช่น การขนส่ง การติดตั้งไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ สถาบันการเงิน โรงพยาบาล ทำความสะอาด รักษาความปลอดภัย ฯลฯ
3. การค้า หมายถึง ลักษณะของกิจการที่เน้นในเชิงพาณิชย์กรรม เช่น การค้าเบ็ดเตล็ด การค้าวัสดุก่อสร้าง ซึ่งรวมถึงการค้าปลีก และการค้าส่งด้วย

4. การก่อสร้าง หมายถึง ลักษณะของกิจการที่ใช้แรงงานในการรื้อ ซ่อม เาะอาคาร หรือสิ่งก่อสร้างต่างๆ

5. อื่นๆ หมายถึง ลักษณะของกิจการ ที่มีได้จัดเข้ากลุ่มใดกลุ่มหนึ่งดังกล่าวข้างต้น เช่น การเลี้ยงสัตว์ ธุรกิจประกันภัย ฯลฯ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved